

Vlaams
Parlement

vergadering **C5**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid

van 1 oktober 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de arbeidsmarktre-integratie van zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen – 2930 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gratis laten proefdraaien van sollicitanten – 2927 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers van Eurostat over de openstaande vacatures – 3069 (2014-2015)	9

VRAAG OM UITLEG van Güler Turan aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de arbeidsmarktintegratie van zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen – 2930 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen (ABC) publiceerde onlangs een evaluatierapport van de sociale verzekering in geval van faillissement. Het rapport doet aanbevelingen om het federale systeem van de faillissementsverzekering te verbeteren en uit te breiden, maar wijst er ook op dat het Vlaamse arbeidsmarktbeleid meer kan doen om een snellere integratie in de arbeidsmarkt van zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen, te bevorderen en mogelijk te maken.

De sociale verzekering geeft zelfstandigen die geconfronteerd worden met een faillissement of gedwongen stopzetting door een natuurramp, brand, vernieling of allergie recht op een faillissementsuitkering. Het federale regeerakkoord voorziet in de uitbreiding van deze bescherming naar zelfstandigen die hun activiteit moeten stopzetten om economische redenen, zodat ze ook toegankelijk is voor diegenen die hun activiteit willen stopzetten vooraleer ze failliet gaan. Federaal minister van Middenstand Borsus heeft ook al aangegeven werk te willen maken van dit voornemen.

Met dit vangnet wil de federale overheid aan de onfortuinlijke zelfstandige – of juist niet onfortuinlijke – de kans geven om zijn zaak opnieuw op te bouwen of zich te heroriënteren naar een ander beroep. Via het arbeidsmarktbeleid kan ook de Vlaamse Regering haar steentje bijdragen aan deze doelstelling.

Om van het systeem van de loopbaancheques gebruik te kunnen maken, moet aan vier voorwaarden voldaan zijn: in Vlaanderen of Brussel wonen; voltijds of deeltijds werken als werknemer of zelfstandige; in de laatste twee jaar minimum één jaar als werknemer of zelfstandige gewerkt hebben; de voorbije zes jaar nog geen loopbaanbegeleiding gevolgd hebben.

Op de tweede voorwaarde zijn een aantal uitzonderingen mogelijk, maar die zijn bijna uitsluitend van toepassing op werknemers, niet op zelfstandigen. Zo kan een werknemer die een ontslagcompensatievergoeding, een verbrekingsvergoeding, een onderbrekingsvergoeding, inschakelingsuitkering of overbruggingsvergoeding ontvangt, toch gebruikmaken van loopbaancheques. In tegenstelling tot deze werknemers, kan een zelfstandige die een faillissementsuitkering ontvangt, geen gebruik maken van loopbaancheques, ook al bevindt hij of zij zich in een vergelijkbare positie, als het al geen slechtere positie is. Daarnaast zouden ook tewerkstellingsmaatregelen, zoals RSZ-korting bij aanwerving van bepaalde doelgroepen, zich niet langer uitsluitend kunnen richten op werklozen of mensen die een leefloon ontvangen, maar uitgebreid kunnen worden naar zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen.

Minister, u kondigde reeds aan dat de VDAB in september 2015 de geplande evaluatie van het stelsel van loopbaancheques klaar zou hebben. Een van de toetsingscriteria daarbij was 'toepassingsgebied/recht van de burger'. Vindt u dat zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen, recht hebben op loopbaancheques? Bent u bereid om het toepassingsgebied van de loopbaancheques in de toekomst uit te breiden naar zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen? Ik denk dat dit echt uw bevoegdheid is, minister, in tegenstelling tot wat we vanochtend hebben besproken. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Op welke steunmaatregelen kan een zelfstandige die met een gedwongen stopzetting geconfronteerd werd, een beroep doen om zich te heroriënteren op de arbeidsmarkt? Ziet u heil in het uitbreiden van tewerkstellingsmaatregelen zodat ook de aanwerving van zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen, gestimuleerd wordt?

Bent u bereid om in overleg te treden met minister Borsus? U verwacht een telefoontje van hem, misschien kunt u een telefoontje doen. Er zijn afspraken gepland, dat weet ik. U moet nog met hem bespreken dat het beleid ter ondersteuning van ondernemers in moeilijkheden beter op elkaar afgestemd kan worden, en waar mogelijk samen gecommuniceerd. Dat zou een win-winsituatie zijn voor u beiden en vooral voor de getroffen ondernemers.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, mevrouw Turan, het is goed dat u dit aanklaagt. De loopbaanbegeleiding is zo opgesteld dat burgers die professioneel actief zijn en voldoen aan de voorwaarden, recht hebben op een loopbaancheque. In geval van twijfel kan de VDAB in het voordeel van de cliënt, de werkzoekende, beslissen, zolang de werkende niet expliciet wordt uitgesloten. Dat lijkt me een goede houding van de VDAB.

Navraag leert ons dat de situatie rond zelfstandigen met een faillissementsuitkering nog niet formeel is aangekaart bij de VDAB. De VDAB heeft me voorgesteld om deze burgers gelijk te stellen aan werkenden en hen ook een loopbaancheque te gunnen, en ik volg hem daarin. Een bediende die werkloos wordt, kan een beroep doen op loopbaancheques. Een zelfstandige die stopt en een faillissementsuitkering ontvangt, moet ook aan bod komen. Ik ga ter zake akkoord met de VDAB. Ze kunnen talenten en competenties meten en van daaruit een job zoeken of opleidingen volgen.

Een zelfstandige die geconfronteerd wordt met een gedwongen stopzetting en zich wenst te heroriënteren op de arbeidsmarkt, kan zich inschrijven als werkzoekende. Hij kan gebruikmaken van de volledige dienstverlening van de VDAB. Bij inschrijving als werkzoekende wordt hij door de VDAB uiteraard op dezelfde manier behandeld als alle andere werkzoekenden.

De VDAB-bemiddelaar heeft de opdracht elke werkzoekende te informeren over de arbeidsmarkt en hem te stimuleren de beroepskeuzes te maken die leiden naar een realistisch jobdoelwit. Dat is belangrijk. De werkzoekende inzicht geven in de eigen competenties, kwaliteiten en interesses en een realistisch beeld scheppen van de mogelijkheden op de arbeidsmarkt, is een kerntaak voor de VDAB.

Een zelfstandige die om welke reden dan ook zijn activiteit heeft moeten stopzetten, heeft een berg aan competenties opgebouwd. Daar ben ik sterk van overtuigd. Hij heeft zeker al geleerd om zelfstandig te werken, het woord zegt het zelf. Deze ervaring zal in sommige gevallen vertaald moeten worden naar de realiteit van het werknemerschap. Volgens mij bestaat heel mijn kabinet uit een bende zelfstandigen, niet van statuut maar wel van mentaliteit. Het is toch zalig om werknemers te hebben die initiatief nemen. Daar droomt een werkgever van. Langs de andere kant moeten personen die zich opnieuw als zelfstandige willen vestigen, gebruik kunnen maken van de startersbegeleiding en dergelijke.

Zelfstandigen die een faillissementsuitkering ontvangen, hebben toegang tot de bestaande tewerkstellingspremies en -maatregelen, rekening houdend met de specifieke voorwaarden, denk aan de 50+-premie, waarvoor ze in aanmerking zouden kunnen komen. Het voorontwerp van decreet betreffende het doelgroepenbeleid waar we het vorige week nog over hebben gehad en gisteren in de plenaire vergadering, richt zich niet uitsluitend op werklozen. Wij willen bepaalde

doelgroepen, los van hun statuut, dat is het verschil met het verleden, een voordeel kunnen geven. Jongeren, ouderen en personen met een handicap komen daarvoor in aanmerking.

Ik heb het vanmorgen al gezegd: we zijn steeds bereid om af te stemmen met andere beleidsniveaus als dat zinvol is. Ik heb vanmorgen op vraag van mevrouw Remen, gesteund door u, mevrouw Turan, gezegd dat ik sowieso naar informatieverstrekking overleg wil hebben. We zullen dit punt ongetwijfeld meenemen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik vind het goed dat u vandaag bevestigt dat iemand met een faillissementsuitkering los van zijn statuut een beroep kan doen op alle tewerkstellingsmaatregelen, als hij eenmaal als werkzoekende is ingeschreven, denk ik. Ik vind het echter een beetje frappant, maar u waarschijnlijk ook, dat dit zich nog niet heeft voorgedaan. Er zijn immers veel mensen die een faillissementsuitkering hebben, en die loopbaancheques bestaan al. Dat kan alleen maar zeggen dat de toeleiding naar die loopbaancheques niet goed verloopt. Hebt u daar een andere verklaring voor? Dan wil ik daar graag naar luisteren. Ik vind het heel opvallend dat, hoewel die maatregel nu al een hele tijd loopt, er geen vraag naar is geweest.

U hebt me bevestigd dat, indien dat geval zich had aangediend en iemand die vraag had gesteld, de VDAB die sowieso op dezelfde manier zou hebben behandeld als iemand met het statuut van werknemer. Dat stelt me wel gerust. Die had dan die loopbaancheques gekregen. Ik vind het frappant dat mensen die in een faillissement zitten, daar niet van op de hoogte zijn. Daar gaat het mij om. Dat is het punt dat ik wil maken, en dat is ook het punt dat collega Remen vanochtend heeft proberen te maken. Kmo's kunnen van veel steun en preventieve en flankerende maatregelen gebruikmaken, maar die zijn niet bekend. Iemand met een faillissementsuitkering zit niet alleen financieel in de put. Ik wil niet heel dat verhaal opnieuw doen, maar die zit ook emotioneel in de put. Die heeft een tijdje ondersteuning en begeleiding nodig, en ik denk dat die goed gebruik zou kunnen maken van de loopbaancheques. Men moet niet afwachten tot die erheen komt. Hoe gaan we de mensen informeren, hoe gaan we stimuleren dat die mensen daar gebruik van maken? Minister, het is uw maatregel en ik wil ervoor pleiten.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Het is niet gebeurd omdat, naar ik denk, de VDAB de juiste mentaliteit heeft en in geval van twijfel kiest voor het individu. Dat lijkt me een positieve zaak. Misschien is het al wel gebeurd ... *(Opmerkingen van Güler Turan)*

Menslief, soms is men te veel bezig met streepjes plaatsen en te weinig met de inhoud. Mevrouw Turan, dat is niet tegen u gericht. Ik zeg dat gewoon in het algemeen. Dat hier geen klachten over zijn, dat men niet gaat bekijken wie dat nu aanvraagt, is een goede zaak. Het is niet uitgesloten, en zolang dat niet is uitgesloten, kan men dat meenemen. Dat is de manier waarop we werken.

Misschien bereiken we nog te weinig de gefailleerde zelfstandigen. We bevinden ons daarmee opnieuw bij wat mevrouw Remen en de heer Gryffroy vanmorgen hebben aangekaart. Dat is alweer de curatieve fase waarin men zich bevindt, niet de preventieve fase: er is iemand al failliet, en nu gaan we bekijken wat er moet gebeuren. Zoals ik vanmorgen heb gezegd, ik wil meer het accent leggen op de preventieve fase in plaats van op de curatieve. Op het moment waarop ze zich in die curatieve fase bevinden – ik ken wel wat gevallen, maar jullie wellicht ook – dan zijn die mensen met heel andere problemen bezig op korte termijn dan met hun langetermijnperspectief. Ik ben het er wel mee eens dat we wellicht ook aan

diegenen die gefailleerden begeleiden, moeten meegeven dat die loopbaanbegeleiding via de loopbaancheque een mogelijkheid vormt.

En voor de rest ben ik heel fier dat de parlementsvoorzitter zich bij onze commissie wil voegen.

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp.a): Minister, u zegt dat dit het curatieve is, dat men geen streepjes gaat zetten, maar hoe kunnen we de effectiviteit van uw beleid, van uw curatieve maatregelen ten overstaan van gefailleerden meten, kennen en eventueel aanpassen als dit niet wordt aangemerkt? De heer Gryffroy zei vanochtend nog dat men KPI's moet hebben en dan zien of men resultaten bereikt. Ik vind dat heel raar: de VDAB helpt iedereen, vanwaar men ook komt, maar we weten niet of dat een persoon is die uit een faillissement komt. Dat is iets waarover wij het niet eens zullen zijn. We kunnen geen effectief beleid voeren ten overstaan van de levenscyclus van een ondernemer als we niet weten in welke positie of situatie die zich aandient, of niet aandient, bij de VDAB. U zegt dat iemand die met een faillissement zit, veel meer problemen heeft dan bezig te zijn met zijn loopbaan. Net wij moeten met die loopbaancheques ervoor zorgen dat die geen tijd verliest. Die maatregel is er. Dat is maar één element meer dat men moet aanvinken, om aan te geven of men van een faillissement komt, of men uit de zelfstandigheid komt. Dan kunnen wij hier over een jaar bekijken hoe effectief die loopbaanbegeleiding voor die gefailleerde is. Ik vind net dat we daar meer aandacht voor moeten hebben. Ik begrijp niet dat u zegt: we sluiten hen niet uit, als ze zich aandienen worden ze geholpen, ze worden als een ander behandeld. U weet het niet, dus u weet niet of ze daadwerkelijk worden geholpen.

Minister Philippe Muyters: Ze worden geholpen. Dat is toch het belangrijkste.

Güler Turan (sp.a): Dat weten we niet. U weet niet welk percentage van de gefailleerden zich inschrijft bij de VDAB, en we weten niet welk percentage daarvan een beroep doet op die loopbaancheques. Ik vind dat niet grappig, maar u weet niet welk effect uw beleid met betrekking tot de loopbaancheque bij de gefailleerden heeft, punt aan de lijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Emmily Talpe aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over het gratis laten proefdraaien van sollicitanten – 2927 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, geachte leden, enkele weken geleden is de winkelketen Action onder vuur komen te liggen omdat een groep van twaalf sollicitanten voor een nieuwe vestiging in Hasselt twee weken zonder loon zou hebben moeten proefdraaien in de Actionvestiging in Genk. Het ging om werklozen die door de VDAB op stage waren gestuurd bij Action. Tijdens het opleidingstraject behielden ze hun werkloosheidsuitkering en moesten ze niet voor andere jobs solliciteren.

Wettelijk gezien bleek er geen probleem te zijn met de sollicitatieprocedure, die in de feiten een vorm van werkplekleren bleek te zijn. Alleen was het de betrokken werklozen klaarblijkelijk niet voldoende duidelijk gemaakt dat er op het einde van die stage niet automatisch sprake zou zijn van een arbeidscontract. Dat gebeurde

alleen voor de acht sollicitanten met een positieve evaluatie. Na de kritiek van arbeidsrechtsspecialisten heeft Action trouwens ook de andere kandidaten dan een contract voor een jaar aangeboden, omdat ze volgens Action niet de dupe mochten worden van een misverstand. Tegelijk heeft het bedrijf ook toegegeven dat de kandidaten niet wisten dat er nog een evaluatie zou volgen.

Minister, we nemen aan dat het tot de taak van de VDAB behoort om werklozen die op stage worden gestuurd, klaar en duidelijk te wijzen op het feit dat die stage niet automatisch wordt gevolgd door een arbeidscontract. Kunt u verduidelijken hoe dat misverstand bij die betrokken werklozen is ontstaan? Welke zijn de informatieplichten ter zake van de betrokken werkgevers? Welke verweermiddelen hebben de betrokken werklozen? Hebt u weet van eerdere voorvallen waarbij werklozen er niet van op de hoogte waren dat ze een stage met evaluatie aan het verrichten waren, in plaats van te proefdraaien in het kader van een sollicitatie?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik vind dit een ernstige zaak en wil dat dan ook ernstig behandelen. Je hebt hier een samengaan van twee dingen. Natuurlijk zijn wij voor stages. U bent voor stages. Ik ben voor stages. Natuurlijk kan dat niet tot uitbuiting leiden. Dan is de vraag: stemt wat hier is gebeurd tot nadenken en moeten we ons beleid aanpassen? Samengevat is het dat waarover we het moeten hebben.

Wat mij betreft, is het nogal duidelijk: de werkzoekenden waren in opleidingsstage bij de VDAB. Elke partij weet dat de opleiding kosteloos is, dat de werknemer daar behalve zijn werkloosheidsuitkering niets voor krijgt en dat de werkgever, behalve het begeleiden van die mensen – wat toch ook een kostprijs heeft – ook geen kost heeft. Het is de bedoeling – en dat is essentieel – dat de competenties die iemand daarmee kan opdoen, ervoor zorgen dat die persoon morgen meer kans heeft op de arbeidsmarkt. Dat is eigenlijk de essentie van de zaak.

De opleidingsstages – in tegenstelling tot bijvoorbeeld een individuele beroepsopleiding (IBO) – hebben geen verplichting tot aanwerving. Het misverstand komt wellicht voort uit het feit dat Action voor de eerste keer ging werken met stages. Ik was daar ook heel blij mee. Als bedrijven bij mij komen klagen dat ze niet gemakkelijk personeel vinden, zeg ik altijd dat ze toch een beroep kunnen doen op allerlei instrumenten, zoals stages en IBO. Ik probeer hen daarnaartoe te leiden. Action heeft dat deze keer gedaan. Het misverstand is ontstaan toen zij een mail stuurden naar hun stagiairs om te zeggen dat ze na hun opleidingsstage een contract van één jaar zouden krijgen. Ze zijn daarbij vergeten te vermelden dat de VDAB-instructeur daarvan niet op de hoogte was. Verder hebben ze ook niet duidelijk gesteld dat dat na een evaluatie zou zijn. Dat lijkt mij wel belangrijk. Het is een soort kinderziekte vanuit de ontvangende werkgever. De essentie is dat een werkgever stages aanbiedt.

Natuurlijk is de werkgever altijd vrij, ook na afloop van een stage, om een arbeidscontract aan te bieden. Zoals ik zei, is er echter geen aanwervingsverplichting. De werkgever moet wel iets anders doen, namelijk een attest geven waarbij hij de verworven competenties weergeeft. Dat is de afspraak bij stages. In het verhaal van de elders verworven competentie (EVC) is dat toch een belangrijk aspect.

Iedere werkzoekende kan natuurlijk een klacht indienen bij de VDAB. Als de Vlaamse ombudsman hier verslag komt uitbrengen, zegt hij altijd dat de VDAB een voorbeeld is. Als dat echter nog niet genoeg is voor de klachtindiener, kan die na de klachtbehandeling door de VDAB altijd nog terecht bij de Vlaamse ombudsman.

U vroeg of ik, behalve Action, nog andere voorvallen kende. Dat is niet het geval. De opleidingsstage maakt deel uit van een opleiding. Het stagecontract stelt heel

duidelijk wat zowel de stagenemer als de stagegever daarvan mag verwachten. Ik denk dat het op zich nog een rekruteringskanaal kan zijn, maar dan wel een waarbij de focus niet ligt op rekrutering, maar wel op het opdoen van competenties. Het mag zeker niet worden beschouwd als proefdraaien. Maar als iemand een paar weken of maanden stage heeft gelopen en de werkgever ervan kan overtuigen dat hij voldoende competenties heeft om verder te groeien, zou het zonde zijn als die werkgever die persoon niet zou mogen aanwerven.

Mevrouw Talpe, u stelt ook de vraag hoe we dergelijke onduidelijke toestanden in de toekomst kunnen vermijden. Ik moet eerlijk zeggen dat ik blij ben dat er maar één geval is. Ik heb tot nu toe geen klachten gezien. Voor mij is dat niet zo verwonderlijk omdat het stagecontract effectief door alle partijen, zowel de werkzoekende, de werkgever als de VDAB, werd ondertekend en vrij duidelijk opneemt wat de bedoeling van de stage is. De VDAB onderstreept daarbij dat de werkgever het op zich moet nemen om goed te communiceren met de stagiair. Ik hoop – en dat meen ik echt – dat Action door dit geval niet beslist om geen stages meer te doen. Het is een grote werkgever, ook voor mensen die iets minder geschoold zijn. Het zou zonde zijn indien ze zich daar door dit voorval niet meer op inschrijven.

U vroeg hoe we ervoor kunnen zorgen dat er geen misbruik is. De VDAB waakt over het eigenlijk gebruik van de stages. Ten eerste is er altijd een opleidingsplan, waarbij de stageduur heel duidelijk is meegegeven. Ten tweede is er een opvolging door de VDAB-medewerkers om te zien of de geplande activiteiten rond competentieversterking effectief worden uitgevoerd. Als er daarbij onregelmatigheden zijn, zal de VDAB die aankaarten.

Het hebben van vacatures staat los van de aangeboden stageplaats. Voor mij mag dat ook zo zijn. De IBO is meer gericht op het invullen van vacatures doordat men een verplichting van aanwerving heeft. Een stageplaats moet de mensen eigenlijk vooral bijschaven in competenties.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Werkplekleren is uiteraard een goede zaak en werkzoekenden de kans geven om te solliciteren is dat heel zeker. Ik hoop samen met u dat het hier inderdaad om een misverstand gaat: slechte communicatie, een kinderziekte bij een individueel dossier, zoals u het zelf zegt. We zullen het niet groter maken dan het is.

Sollicitanten hebben rechten en plichten, werkgevers hebben die ook. We moeten er ons zeker voor behoeden dat er acties op touw worden gezet om ergens gratis arbeid te kunnen krijgen.

Dit voorval maakt natuurlijk duidelijk dat het zeer belangrijk is dat werkzoekenden er duidelijk over worden geïnformeerd waaraan ze beginnen en waar ze naartoe gaan. De VDAB moet hier richting aan geven. Ik heb begrepen dat hij heel goed op de hoogte is van zijn opdracht.

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, ik wil graag een aanvulling doen. Het is toch belangrijk dat een grote werkgever als Action weet dat er zo iets bestaat als dat werkplekleren. We weten allemaal dat dat heel veel voordelen biedt, zowel voor werkgevers als werknemers, op korte en lange termijn. Het is belangrijk dat we dat nog meer 'in the picture' zetten of er meer mee naar buiten komen.

Bij korte stages van dat werkplekleren is het heel belangrijk dat er een evaluatie is. Die evaluatie moet er uiteraard zijn om tot een contract van onbepaalde duur te komen.

Bij stages en vormen van werkplekleren, zoals we die kennen op lange termijn bij IBO, en bij de leertijd, worden er altijd concrete afspraken gemaakt tussen de VDAB, de werkgevers en de werkzoekenden. Minister, in welke mate worden stages op korte termijn bij werkplekleren opgevolgd?

De voorzitter: Minister Muyters heft het woord.

Minister Philippe Muyters: Dat is voor 100 procent hetzelfde. Zoals ik al zei, is het zowel de werkgever, de werkzoekende als de VDAB die ondertekent wat er wordt verwacht van de stageplaats. Ik hoop echt dat bedrijven als Action dat engagement om stageplaatsen te verzorgen blijven opnemen. Dat is zo essentieel in het model rond werkplekleren dat we naar voren willen schuiven. Langs de ene kant willen we dat mensen ervaring kunnen opdoen in een bedrijf. Ik heb zelf met Action gesproken om hen ervan te overtuigen in te stappen in het model. Ik hoop dat een kinderziekte er dan niet voor zorgt dat ze afhaken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Miranda Van Eetvelde aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de cijfers van Eurostat over de openstaande vacatures – 3069 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Axel Ronse

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Op 17 september 2015 stond er in De Tijd te lezen dat de Belgische vacatures moeizaam ingevuld geraken. De cijfers zijn gepubliceerd door het Europese statistiekbureau Eurostat. Van alle Europese bedrijven hebben de Belgische het meeste moeite om hun vacatures in te vullen.

Het aantal openstaande vacatures tegenover het totale jobbestand zou in het tweede kwartaal van 2015 op 2,7 procent liggen. Volgens de gepubliceerde cijfers doet geen enkel Europees land het daarmee slechter dan België. Opvallend is dat Duitsland en het Verenigd Koninkrijk, die toch stabiel zijn en een goeddraaiende economie hebben, net achter ons bengelen met 2,7 en 2,5 procent.

België zit een stuk verwijderd van het gemiddelde in de eurozone, 1,7 procent. Stijn Baert, arbeidseconoom aan de UGent, stelt zelfs dat het Belgische activeringsbeleid eerder aansluit bij de minder effectieve Zuid-Europese landen dan bij de beter georganiseerde Noord-Europese activering. Bij deze Belgische cijfers is ook een taak weggelegd voor Vlaanderen, onder meer via de VDAB. Het grote aantal openstaande vacatures wil niet zeggen dat onze economie of onze arbeidsmarkt slecht draait. Integendeel, het is een teken van economisch herstel na de jarenlange crisis die we hebben meegemaakt. Een groot aantal jobaanbiedingen is een positief signaal voor onze regio. Er moet echter wel voor gezorgd worden dat de aangeboden jobs ook effectief ingevuld geraken. Daar ligt de specifieke taak van de VDAB. Zij moeten erover waken dat de Vlaamse vacatures beter ingevuld geraken zodat ze minder te maken hebben met annuleringen van deze vacatures. We horen buiten de cijfers van Eurostat dan ook bemoedigende signalen voor het invullen van arbeidsplaatsen in Vlaanderen. De VDAB wordt in het buitenland vaak als voorbeeld aangehaald, als een toonbeeld van arbeidsbemiddeling. Daarnaast tonen de cijfers van de VDAB ook dat er elk jaar intensief ingezet wordt op het invullen van de vacatures, zeker in deze nieuwe legislatuur met de uitbreiding van de activeringsleeftijd. Ten slotte geraakte in 2014 meer dan drie vierde van de knelpuntvacatures toch ingevuld.

Minister, hoe staat u tegenover de door Eurostat gepubliceerde cijfers? Hoe schat u het Vlaamse activeringsbeleid in binnen de Belgische context van de vele open-

staande vacatures? Hoe zult u proberen het grote aantal openstaande vacatures te laten invullen? In het artikel wordt gesproken over de mismatch tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt als reden voor de openstaande vacatures. Hoe zult u in de toekomst proberen om deze mismatch nog verder te verkleinen?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord

Minister Philippe Muyters: Ik ben het niet eens met de manier waarop de heer Baert de cijfers van Eurostat interpreteert. Volgens hem is de invulling van vacatures afhankelijk van de arbeidsbemiddeling. Er spelen echter nog een aantal andere factoren. Stel u voor dat u amper nog werkzoekenden hebt, maar vrij veel openstaande vacatures. Dan is er een heel slechte arbeidsbemiddeling, want de vacatures worden niet ingevuld. Stel u voor dat er een massa werklozen zijn en amper vacatures, dan is de invulling van de vacatures waarschijnlijk heel goed. Ik laat u een grafiek zien. België is bij de slechtste. Vlaanderen doet het nog slechter. Bij wie zou u willen horen? Bij Duitsland, het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen, Zweden en Oostenrijk, die boven het Europees gemiddelde zitten of liever bij landen als Spanje, Italië, Portugal, Frankrijk, Polen en Litouwen. Welnu, ik zou liever bij de eerste groep horen. Ik ben dus ongelofelijk fier dat we op nummer een staan. De conclusie is verkeerd. De juiste conclusie van deze statistiek is niet dat we een slechte arbeidsbemiddeling hebben, maar wel dat de openstaande vacatures en de relatief lage werkloosheid moeilijk matchen, en dat is iets anders.

Ik ben het dus niet eens met de conclusie, wel met de cijfers. Bovendien gaat het over Belgische cijfers. Men gaat ervan uit dat elke Waalse en Brusselse werkzoekende in aanmerking komt voor elke Vlaamse vacature. Ik begrijp echt niet hoe de heer Baert tot de conclusie komt dat onze activering op de arbeidsmarkt slecht werkt. Als we qua slecht werk op hetzelfde niveau zitten van Noorwegen, Zweden Denemarken en Oostenrijk, dan ben ik blij dat we slecht werken. Zoals u terecht zei in uw vraagstelling: er zijn er die dromen van een systeem als het onze, ze dromen er niet alleen van, maar ze willen het ook kopen.

De invulling van deze openstaande vacatures is dan ook een beleidsprioriteit. Onder andere met de introductie van de competentiegerichte onlinematching heeft de VDAB een heel belangrijke stap gezet in de afstemming, en dus matching, van vraag en aanbod op de arbeidsmarkt. We moeten de VDAB misschien eens uitnodigen om de onlinematching te demonstreren. Het systeem is bijzonder origineel. Een achttal landen hebben het zelfs aangekocht. Daarnaast stemt de VDAB het aanbod aan beroepsopleidingen maximaal af op de knelpuntberoepen en dus ook op de vraag naar potentiële arbeidskrachten. Pas nadat er een tekort wordt vastgesteld op de arbeidsmarkt, wordt er interregionaal of Europees gewerkt.

Ik heb het vanochtend al aangehaald, een goed werkend stelsel van duaal leren en werken zal bijdragen tot het verlagen van de drempels tussen de schoolbanken en de werkplek. Ook het onderzoek van de schoolverlaters is een niet geringe informatie voor de jongeren die een studiekeuze moeten maken. Ook vanuit VDAB wordt nu reeds enige tijd ingezet op een vlottere overgang van de schoolbanken naar de arbeidsmarkt, onder andere door beroepskeuzebegeleiding en het openstellen van de VDAB-competentiecentra. Tijdens de 'doedagen' maken leerlingen basisonderwijs bijvoorbeeld op een ervaringsgerichte manier kennis met knelpuntberoepen. De VDAB biedt dus een aantal instrumenten om de afstemming onderwijs en arbeidsmarkt beter te laten verlopen.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Ik dank u voor het bevredigend antwoord en ben heel blij dat u de situatie schetst tussen cijfers en interpretatie, want er ontstaan soms wel wat misverstanden. Ik ben er ook vast van overtuigd dat de VDAB goed werk levert, zeker inzake de begeleiding van werkzoekenden. De vele openstaande vacatures zijn waarschijnlijk ook het gevolg van de aantrekkende

economie, omdat er minder geschikte kandidaten zijn. Het komt erop aan de vraag en het aanbod zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen.

Jan Peumans (N-VA): Het valt me op dat iedereen blij is in deze commissie. *(Opmerkingen. Gelach)*

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik was ook blij met het antwoord van de minister. Hij verwees naar de effectiviteit van de knelpuntopleidingen. Eén van de belangrijkste succesfactoren was het invoeren van werkervaring in de opleiding. Werkzoekenden die een opleiding volgen met werkervaring, hebben veel meer kans op de arbeidsmarkt. Ik hoop dat daar veel verbetering in komt.

Ik heb signalen opgevangen van het terrein. U had het over duaal leren en over onderwijs versus arbeidsmarkt. Daar zitten we zeker op het goede spoor. Ondertussen lopen het deeltijds secundair beroepsonderwijs en de leertijd wel voort. Dat laatste is uw verantwoordelijkheid. Ik merk dat er zich op het terrein problemen voordoen. Het systeem van de leertijd kalft verder af met opleidingen die niet meer worden georganiseerd wegens financieel onhaalbaar, of leertijdtrajectbegeleiders die omwille van de besparingen die Syntra Vlaanderen moet doorvoeren, uit dienst gaan. Het aantal leerlingen per trajectbegeleider loopt daarvoor op naar tweehonderd. Ik wil u er gewoon op wijzen dat er risico's zijn. Het leertijdsysteem... *(Opmerkingen van minister Muyters)*

... is aan verandering toe, inderdaad, dat steunen we. In de loop van het proces moet het intussen wel nog kunnen overleven. Dat is een bezorgdheid die van belang is voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.